

פרשת לך - לך התש"פ

“עַל בְּרִיתְךָ שְׁחַתַּמְתָּ בְּבִשְׁרֵנוּ, וְעַל תּוֹרַתְךָ שְׁלַמְדַתְנוּ”

א. “וַיְהִי אַבְרָם בֶּן תִּשְׁעִים שָׁנָה וַתֵּשַׁע שָׁנִים, וַיֵּרָא יְהוָה אֶל אַבְרָם, וַיֹּאמֶר אֵלָיו, אֲנִי אֵל שָׁדַי, הַתְּהַלֵּךְ לִפְנֵי, וְהָיָה תָמִים. וְאַתָּנָה בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶךָ, וְאַרְבָּה אוֹתָךְ בְּמָאֵד מְאֹד” (בראשית, יז, א' - ב').

וברש"י, כתב בזה, וז"ל:

“לפי מדרשו, 'התהלך לפני' - במצות מילה,

ובדבר הזה, 'תהיה תמים' -

שכל זמן שהערלה בך, אתה בעל מום לפני”.

ב. בספר הקדוש “בית הלוי”¹, כתב² כדלהלן:

הנה, בגדרי מצוות “ברית מילה”, חקרו הראשונים -

האם הוא הסרת החיסרון³,

כיוון שהעורלה שעל גופו של האדם מהווה חיסרון, ממילא, כשמקיימים בו מצוות מילה, מסירים ממנו את אותו החיסרון.

או שהוא הוספת מעלה⁴,

---

¹ להגאון רבי יוסף דובער הלוי סאלאוויציק זיע"א,

נו"נ למרנא ר' חיים מוואלאזין זיע"א,

רבה של העיר בריסק, ומלפנים רבה של העיר סלוצק, ור"מ דישיבת וואלאזין,

מחבר השו"ת "בית הלוי".

² בספרו עה"ת, ריש פרשתן.

³ כן כתב בספר "החינוך" (בפרשתן), וז"ל:

“כי ידוע למבינים, שתשלום צורת האדם, בהסיר ממנו אותה ערלה - שהיא תוספת בו”.

שכשם שכל מצווה ומצווה מקדשת את האדם, ומוסיפה לו מעלה על מעלתו, כך במצווה זו, כשמקיימים בו באדם מצוות מילה, הרי שמוסיפים לו תוספת קדושה.

והביא בזה, מספר "עקידת יצחק"⁵, שכתב ד-ב' העניינים המבוארים, נמצאים ונכללים במצווה זו.

דהנה, במסכת נדרים (לא' ע"ב) מצינו במשנה, "מאוסה היא העורלה, שנתגנו בה רשעים"⁶ -

ומשמע, שאותה העורלה, היא דבר מום המאוס, שגנאי הוא לעובדי כוכבים ומזלות.

ומאידך, מצינו (במשנה הנ"ל), "גדולה מילה, שנכרתו עליה שלוש עשרה בריתות" -

ומשמע, שבאותה הסרת העורלה, יש תוספת מעלה לעם ישראל.

ולפי זה, ביאר רבינו זיע"א, את מאמר הקב"ה לאברהם אע"ה, בפרשתו, "התהלך לפני, והיה תמים ... ואתנה בריתי ביני ובינך", כדלהלן:

"התהלך לפני, והיה תמים" - היינו, בלא מום, וכפירוש רש"י. שכן, כאשר יסיר את העורלה, יסיר את החיסרון הקיים בו,

"ואתנה בריתי ביני ובינך" - היינו, שאחר שתסיר מעצמך את אותו החיסרון, הרי שהוסיף לך מעלה וקדושה, של ברית וקשר ביני ובינך.

ג. והנה, במצוות מילה, ישנם ב' עניינים,

⁴ שם:

"והעם הנבחר, חפץ השם יתברך להשלים תכונתו, ורצה להיות ההשלמה על ידי האדם, ולא בראו שלם מבטן, לרמוז אליו - כי כאשר תשלום צורת גופו על ידו, כן בידו להשלים צורת נפשו בהכשר פעולותיו".

⁵ להגה"ק רבינו יצחק עראמה זיע"א, שער יח'.

⁶ בספר "בית הלוי", כתב "הכותים", וכנראה שכך היתה הגירסא שלפניו.

האחד, מצוות חיתוך, והיינו הסרת העורלה,
והשני, מצוות פריעה, והיינו, גילוי הבשר החופה את העטרה.
וכאשר מקיים האדם מצוות מילה, הרי, שהוא מסיר את החיסרון הקיים
באדם,

ומאידך, כאשר מקיים האדם מצוות פריעה, הרי, שהוא מוסיף את המעלה,
שלא היתה קיימת בו עד עתה.

והביא בזה, מדברי ה"זוהר הקדוש"⁷, וז"ל:

"בַּהֲהוּא זְמַנָּא, דְּמִתְכַּנְשֵׁי עֲמָא קַדִּישָׁא, לְאַעְבְּרָא הֵהוּא עֲרֻלָּה מִקַּמֵּי בְּרִית,
קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, כְּנִישׁ כָּל פְּמִלְיָא דִּילֵיהּ, וְאַתְגְּלִי וְדַאי לְאַעְבְּרָא לְהוּא עֲרֻלָּה
לְעִילָא, מִקַּמֵּי בְּרִית קַיִמָּא קַדִּישָׁא.

דְּהָא, כָּל עוֹבְדֵי דִישְׂרָאֵל עֲבָדִין לְתַתָּא, מִתְעָרִי עוֹבְדָא לְעִילָא.

וּבַהֲהוּא זְמַנָּא, אֲתַדְחִיָּא הֵהוּא עֲרֻלָּה, מִכָּל עֲמָא קַדִּישָׁא לְעִילָא,

וְלֵהוּא עֲרֻלָּה מִתְקַנֵּי, מְאֵנָּא חֲדָא בְּעַפְרָא, לְאַשְׂרָאָה הֵהוּא עֲרֻלָּה בְּגוּיָה⁸,"

ומבואר מדבריו הקדושים -

שהחיתוך, הוא הסרת העורלה, שהוא הסרת החיסרון.

ובמקום אחר⁹, כתב ה"זוהר הקדוש", וז"ל:

⁷ פרשת "תזריע", דף מד' ע"א, ב"רעיא מהימנא".

⁸ תרגום דבריו הקדושים, כך הם:

בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁמִתְכַּנְסִים הָעַם הַקְּדוֹשׁ, לְהַעֲבִיר אוֹתָהּ הָעֲרֻלָּה מִלִּפְנֵי הַבְּרִית,

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מְכַנֵּס אֶת כָּל הַפְּמִלְיָא שְׁלוֹ, וּמִתְגַּלֵּה וְדַאי לְהַעֲבִיר אֶת אוֹתָהּ הָעֲרֻלָּה לְמַעְלָה, מִלִּפְנֵי
בְּרִית הַקְּדוֹשׁ.

שְׁהָרִי, כָּל הַמַּעֲשִׂים שֶׁיִּשְׂרָאֵל עוֹשִׂים לְמַטָּה, מְעוֹרְרִים מַעֲשֵׂה לְמַעְלָה.

וּבְאוֹתוֹ זְמַן, נִדְחִית אוֹתָהּ הָעֲרֻלָּה, מִכָּל הָעַם הַקְּדוֹשׁ לְמַעְלָה,

וּמִתְקַיְנִים לְאוֹתָהּ הָעֲרֻלָּה, כְּלִי אֶחָד עִם עֶפְרַי, לְהַשְׁרֹת אוֹתָהּ הָעֲרֻלָּה בְּתוֹכוֹ.

"אמר רבי אבא, תא חזי, בקדמיתא, כד עאלו ישראל בקנימא דקודשא בריך הוא, לא עאלו פדקא גאות.

מאי טעמא, בגין דאתגזרו ולא אתפרעו, ולא אתגלגליא רשימא קדישא ¹⁰,"

ומבואר מדבריו הקדושים -

שהפריעה, הוא גילוי הבשר החופה את העטרה, שהוא הוספת המעלה.

ולפיכך, אנו מברכים בברכות הברית:

"וְצַאֲצְאִיו, חתם באות ברית קדש",

שהוא הוספת המעלה, שבאה על ידי הפריעה.

ד. ולהאמור, ביאר רבינו זיע"א, את דברי המדרש דלהלן, הפלא ופלא,

דהנה, על הפסוק (שיר השירים, ז' - ז'), "מה יפית ומה נעמתי, אהבה בתענוגים",

דרשו רבותינו ז"ל ¹¹:

"מה יפית' - במצוות. 'ומה נעמתי' - בגמילות חסדים,

'מה יפית' - במצוות עשה. 'ומה נעמתי' - במצוות לא תעשה,

'מה יפית' - במצוות הבית, בחלוק תרומה ומעשרות. 'ומה נעמתי' - במצוות

השדה, בלקט שכחה ופאה, ומעשר עני, וההפקר,

'מה יפית' - בכלאים. 'ומה נעמתי' - בסדן בציצית,

'מה יפית' - בנטיעה. 'ומה נעמתי' - בערלה,

'מה יפית' - בנטע רבעי. 'ומה נעמתי' - במילה,

⁹ פרשת "בשלח", דף ס' ע"ב.

¹⁰ תרגום דבריו הקדושים, כך הם:

אמר רבי אבא, בא ראה, בתחלה, כשנכנסו ישראל לברית של הקדוש ברוך הוא, לא נכנסו כראוי.

מה הטעם, כי נמולו ולא נפרעו, ולא התגלה הרשם הקדוש.

¹¹ שיר השירים רבה, פרשה ז', א'.

'מה יפית' - בפריעה. 'ומה נעמת' - בתפלה,
'מה יפית' - בקריאת שמע. 'ומה נעמת' - במזוזה,
'מה יפית' - בתפילין. 'ומה נעמת' - בסכה,
'מה יפית' - בלולב. 'ומה נעמת' - בתשובה,
'מה יפית' - במעשים טובים. 'ומה נעמת' - בעולם הזה,
'מה יפית' - בעולם הבא. 'ומה נעמת' - לימות המשיח".

ולרבינו זיע"א, היתה גירסא במדרש זה :

" 'מה יפית' - בכלאים. 'ומה נעמת' - בציצית,
'מה יפית' - בערלה. 'ומה נעמת' - בנטע רבעי,
'מה יפית' - במילה. 'ומה נעמת' - בפריעה".

ולפי זה, ביאר, דזה הפסוק, מורה על ב' דברים,
האחד, "סור מרע",
והשני, "ועשה טוב".

וממילא :

'מה יפית' - בכלאים. היינו, "סור מרע", להזהר משעטנז¹²,

¹² כתב רבינו מנחם רקאנאטי זיע"א, בפירושו "רקאנאטי" על התורה (פרשת תצוה), ז"ל:

"ופירוש מילת שעטנז, מצאתי לחכמי הקבלה, שפירשו, שיש שטן אחד ממונה על מי שלובש שעטנז, ויכול להזיק,

והוא, שטן ע"ז -

בצירוף אותיות, שעטנז.

והגוים שאינן יודעים לכוין במלה, קורין לו שטאנס.

ועל כן, רשום בספר התורה שעטנז ג"ץ, סימן התגין -

כדי להורות, שהמתעסק בתורה, נצול מהמקטרג ההוא, שהוא מלאך המזיק, שהוא שטן ע"ז - ג"ץ, צורר גדול לאדם, יורד ומתעה, עולה ומסטין, נוטל רשות ונוטל נשמה".

ו'ומה נַעֲמַתָּ' - בְּצִיצִית. היינו, "וַעֲשֵׂה טוֹב", ללבוש כלאים בהיתר, ו**בתוספת קדושה**.

מ'מה יִפִּית' - בְּעַרְלָה, היינו, "סוֹר מַרְעֵ", ששלוש שנים אסורים הפירות באכילה, ו'ומה נַעֲמַתָּ' - בְּנִטְע רְבָעִי, היינו, "וַעֲשֵׂה טוֹב", שלא לאכול מן הפירות שנה נוספת, והיינו, **תוספת קדושה**.

מ'מה יִפִּית' - בְּמִלָּה, היינו, "סוֹר מַרְעֵ", שהוא הסרת המום, שהיא הערלה, ו'ומה נַעֲמַתָּ' - בְּפְרִיעָה", היינו, "וַעֲשֵׂה טוֹב", שהוא הוספת המעלה, של חותם הברית קודש.

ה. במדרש רבה (שמות, פרשה א', ח') דרשו רבותינו ז"ל:
"רַבְּנָן פְּתַחֲוּן פְּתַחֲוּן לְהַאי קְרָא (הושע, ה' - ז'), בְּהִי בְּגָדוּ כִּי בְּנִים זָרִים יִלְדוּ - עֲתָה לְאֶכְלֵם חֲדָשׁ אֶת חֲלֻקְיָהֶם,
לְלַמְּדֵךְ, כְּשָׁמַת יוֹסֵף הִפְרוּ¹³ בְּרִית מִלָּה, אֲמָרוּ נְהִיָּה כְּמַצְרִים.
מִכָּאֵן אֲתָה לְמַד, שְׁמִשָּׁה מְלֵן בִּיצִיאָתָן מִמַּצְרַיִם.
וְכִיּוֹן שְׁעָשׂוּ כֵן, הִפְדָּה הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא הָאֱהָבָה שְׁהִיוּ הַמַּצְרַיִים אוֹהֲבִין אוֹתָן, לְשִׁנְאָה,

שְׁנֵאֲמַר (תהילים, קה' - כה'), יִהְיֶה לְבָם לְשִׁנְאָה עִמּוֹ לְהִתְנַכֵּל בְּעַבְדֵי, לְקַיֵּם מַה שְׁנֵאֲמַר (הושע, ה' - ז'), עֲתָה לְאֶכְלֵם חֲדָשׁ אֶת חֲלֻקְיָהֶם י".
והנה, על הפסוק הנ"ל, "עֲתָה לְאֶכְלֵם חֲדָשׁ אֶת חֲלֻקְיָהֶם", דרשו רבותינו ז"ל (ילקוט שמעוני, הושע, פרק ה', רמז תקכ'):
:

¹³ במסכת סנהדרין (מד' ע"א) למדנו:

"אמר רבי אילעא משום רבי יהודה בר מספרתא, עכן מושך בערלתו היה. כתיב הכא (יהושע, ז' - יא'), 'וגם עברו את בריתי' - וכתוב התם (בראשית, יז' - יד'), 'את בריתי הפר' ",
והרש"ש (שם), הביא לדברי הגמרא במסכת יבמות (עב' ע"א), "את בריתי הפר - לרבות את המשוך".
ומבואר, שאין הכוונה שלא קיימו מצוות מילה כלל, אלא, שהיו מושכין בעורלותיהן. ומה שמשה מְלֵן בִּיצִיאָתָן מִמַּצְרַיִם, הוא מדרבנן - וקרא אסמכתא בעלמא הוא, וכמבואר במסכת יבמות הנ"ל.

"שנחלקו מאחר הקדוש ברוך הוא".

ונתקשה בזה ה"בית הלוי", כדלהלן:

א. מדוע דווקא כאשר מבטלים מצוות מילה, נחלקים ישראל מאחרי הקדוש ברוך הוא,

ב. מדוע נאמר בפסוק, לשון "חִלְקֵיהֶם", שהוא לשון רבים, של כמה חלקים,

ג. מה הביאם לעם ישראל, לבטל מצווה זו בדווקא,

ד. אחר שעם ישראל ביטלו מצווה זו, והקב"ה הפך את ליבם של הגויים שישנאו אותם -

היאך מתפרש הפסוק, "הִפְךָ לָבָם לְשָׂנְאֵם עִמּוֹ, לְהִתְנַכֵּל בְּעֵבְדֵי" -

שבו הוזכרו עם ישראל, בתואר "עמו", ובתואר "עבדיו" -

והלא, עברו על רצונו יתברך.

וביאר בזה:

דבשעה שנפטר יוסף הצדיק לבית עולמו, הבינו עם ישראל, שבאותו הזמן הם עתידים להשתעבד,

כי אז מתחילה גזירתו יתברך, לאברהם אע"ה, בברית בין הבתרים, שישתעבדו עם ישראל בארץ מצרים - ארבע מאות שנה,

ובכדי להקל את עול השיעבוד, וכן בכדי להוריד את השנאה של האומה המצרית, החליטו עם ישראל -

למשוך את עורלתם, ובכך יסתירו את מעשה הפריעה שבגופם,

מחמת שחשבו, שהבדל הגוף, הוא שמייצר את שנאת הלב.

ומכיוון, שאברהם אע"ה לא נצטווה על הפריעה, ומה שכן עשאה - היה כמי שאינו מצווה ועושה. שכן, לא נצטוו עליה, עד מעמד הר סיני¹⁴,

¹⁴ כך דעת רבה בר יצחק (יבמות, ע"ב):

"לא ניתנה פריעת מילה, לאברהם אבינו".

חשבו, שכאשר לא יקיימו מצוות פריעה, הם לא עושים בזה עבירה -
כי כל העניין, הוא אך ורק לפני משורת הדין.
ובוודאי, שהם ימשיכו לקיים את מצוות המילה עצמה, שבה הם מצווים.
והנה, מחמת שכבר נתבאר לנו, שעיקר הברית, היא הפריעה. שעל ידה, מקבל
הגוף את חותם הברית,
כאשר ביטלו את מצוות הפריעה, הסירו מעל עצמם את אותה הקדושה, הבאה
מחמתה.

והנה, מצינו במדרש¹⁵ :

"אמר¹⁶, עד שלא מלתי, היו באים ומזדוגים לי,

תאמר, משמלתי הן באין ומזדוגים לי¹⁷ .

אמר לו הקדוש ברוך הוא, אברהם, דידך שאני אלהיך, דידך שאני פטרונך,

ולא לך לעצמך, אלא די לעולמי שאני אלוהו,

די לעולמי, שאני פטרונך,"

ומבואר, שחשש אברהם אע"ה, שעל ידי מעשה המילה והפריעה, יתרחקו ממנו
אומות העולם -

כיוון, שמעלה זו, נותנת הבדל גדול בין ישראל לעמים.

ועל כך השיבו הקב"ה :

"בְּרָצוֹת ה' דַּרְכֵי אִישׁ, גַּם אוֹיְבָיו יִשְׁלַם אֹתוֹ¹⁸ ."

ומחמת שעם ישראל, הרחיקו מעל עצמם -רק- את תוספת המעלה,

¹⁵ בראשית רבה, פרשה מו', ג'.

¹⁶ אברהם אע"ה.

¹⁷ בתמיהה.

¹⁸ משלי, טז' - ז'.

הרי, שהיה ריחוק בינם לבין אומות העולם, במה שלא היה בגופם את אותו המום.

אך מכיוון שכך, היה ריחוק בינם לבין הקב"ה, כיוון שכבר לא היו בתוספת מעלה, ובתוספת קדושה.

באופן, שיובן היטב, מהו הלשון "חִלְקֵיהֶם":

שהאחד, הוא חלקם של עם ישראל כלפי אומות העולם,

והשני, הוא חלקם של עם ישראל כלפי הקב"ה,

ולפיכך, נתחדש עליהם השיעבוד.

ומה שהוזכרו עם ישראל, בתואר "עֲמוֹ", ובתואר "עֲבָדָיו",

הוא, מחמת שלא עשו שום עבירה, בזה שלא קיימו מצוות פריעה. שכן, לא היו

מצווים, כי אם על מצוות מילה.

ו. והנה, בסה"ק "שם" ¹⁹ משמואל"י, ביאר על המדרש הנ"ל, גבי עם ישראל

שביטלו את מצוות מילה, כדלהלן:

דהנה, על הפסוק (אסתר, א' - ב'), "בַּיָּמִים הָהֵם, כְּשֶׁבַת הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוּשׁ עַל כֶּסֶּא

מַלְכוּתוֹ, אֲשֶׁר בְּשׁוֹשׁן הַבִּירָה",

דרשו רבותינו ז"ל (אסתר רבה, פרשה א', י) -

"זֶה הוּא אֶחָד מִן הַמְּקוֹמוֹת, שֶׁהָיוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרֵת מְדַדִּין פִּיתְקִין לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ

הוא,

שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים לְפָנָיו - רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, בֵּית הַמִּקְדָּשׁ חָרַב וְרָשָׁע זֶה יוֹשֵׁב וְעוֹשֶׂה

מְרִיחִין,

אָמַר לָהֶם, תָּנוּ יָמִים כְּנֶגֶד יָמִים,

הַדָּא הוּא דְכָתִיב (נחמיה, יג' - טו'), 'בַּיָּמִים הָהֵמָּה רָאִיתִי בִיהוּדָה דְרָכִים גְּתוֹת

בְּשַׁבָּת' וְגו'."

¹⁹ שמות, שנת תרעא'.

והביא מאביו - הגה"ק בעל "אבני נזר" זיע"א -

שתשובת הקב"ה למלאכי השרת, היתה, שכיוון שחיללו ישראל את השבת,
שנתנה למנוחה ולעונג. לקחו אומות העולם, את המנוחה והעונג מישראל.

ולפי זה ביאר ה"שם משמואל" -

שהיות ויוסף הצדיק, היה נקרא במדרגתו 'צדיק' ²⁰ חי',

וכשעובד האדם את הקב"ה, בחיות ובשמחה, אזי, מתחדש בו עוד כוח. וכמאמר
הנביא (ישעיה, מ' - לא'), "וְיִקְוֶה יְהוָה יַחְלִיפוּ כַחַ, יַעֲלוּ אֶבֶר פְּנֵשָׁרִים, יְרוּצוּ וְלֹא
יִיָּגְעוּ, יִלְכּוּ וְלֹא יִיָּעֲפוּ",

ובכל חיי חיותו של יוסף הצדיק, היה נשפע ממנו על כל עם ישראל - כוח לעבוד
את הקב"ה בהתחדשות תמידית,

²⁰ בסה"ק "קדושת יום טוב" (פרשת ויגש) כתב, זל"ל:

"ובמדרש (עיין בראשית רבה, פרשה צד', ג'. - ולא מצאתיו שם-) זל"ל, 'כשראה יעקב את העגלות אשר
שלח יוסף לשאת אותו, אמר הוא, ודאי אני יודע שיוסף לא חטא באשת פוטיפר', עכ"ל והיא פלאי.

ואפשר לפרש, בהקדם מה שכתב א"ז זצוקלה"ה, בספרו "ישמח משה", על הפסוק (בראשית, מה' -
כו'), 'עוד יוסף חי, וכי הוא מושל בכל ארץ מצרים' -

שהיה יעקב דואג ובוכה, ממה נפשך, אם מת בוכה על מיתתו, ואם הוא חי זו קשה יותר מן הראשונה כי
בודאי נטמע בין האומות עובדי עבודת אלילים -

לאשר שידע שאין בעולם עבדי השי"ת, כי אם הוא ובני ביתו -

ודבר רחוק הוא, להיות נער אחד עומד בצדקו בין הרבה רשעים -

וח"ו נעשה רשע, ובחיי קרוי מת. כאמרם (ברכות, יח' ע"ב), 'רשעים בחייהם קרויים מתים'.

וזהו שכתוב, שאמרו לו 'עוד יוסף חי'. דהיינו, שהוא צדיק שקרוי חי שהוא העיקר, ואח"כ הטפל 'וכי הוא
מושל',

ועל זה שאמרו כי הוא חי, 'ויפג לבו כי לא האמין להם', כי חשב שהם אינם מבינים הדבר הזה - ואולי
רימה אותן בחכמתו ואין תוכו כברו,

וכיון דלא האמין זה, לא היה בעיניו הבשורה של חיות הגשמיות לכלום,

ויוסף הבין זה, פן ידאג עליו אביו כן, על כן שלח לו לסימן פרשת עגלה ערופה ... הראה לו, שהוא
עומד בצדקתו, ע"י פרשת עגלה ערופה, עיי"ש בדבריו כי נעמו".

וכוח זה, ניתן לו מכוח "שמירת הברית".

וכיוון שמת יוסף, והפרו בית מילה -

ופגמו במידת היסוד, בטלה מהם ההתחדשות בעבודת ה' -

וכיוון שכך, לקחו אומות העולם את אותו הכוח, ואת אותה ההתחדשות,
ונשתעבדו²¹ בהם.

ז. ובזה יובן, מפני מה, מילה דוחה את השבת²².

דהנה, שבת, היא יסוד האמונה בבורא עולם,

וכמו שכתב הרמב"ן (שמות, כ' - ח'), וז"ל:

" יזכור את יום השבת לקדשו - אחר שצוה שנאמין בשם המיוחד יתברך, שהוא
הנמצא, הוא הבורא, הוא המבין, והיכול, ושנייחד האמונה בכל אלה והכבוד לו
לבדו, וצוה שנכבד זכר שמו,

צוה שנעשה בזה סימן וזכרון תמיד, להודיע שהוא ברא הכל,

והיא מצות השבת, שהיא זכר למעשה בראשית ...

ולכך אמרו ז"ל (חולין, ה' ע"א), שהשבת שקולה כנגד כל מצות שבתורה, כמו
שאמרו בע"ז -

מפני, שבה נעיד על כל עיקרי האמונה בחידוש ובהשגחה ובנבואה".

וכן כתב ה"חיי אדם" (חלק ב' - ג'), הלכות שבת ומועדים, כלל א', וז"ל:

---

²¹ הנה, המצרים שטופי זימה היו. וללא שהיו ישראל שם, וירדו מדרגתם וכמשנ"ת, לא היה להם כוח
לשעבד בהם,

ובפרט, למה שכתב הזוהר הקדוש (שמות, דף ו' ע"א), שמצרים קרויה "בית עבדים" - וכמו שנבאר בהערה
הבאה שפרעה קם מעצמו,

וידוע הוא, שהעבד פרוץ הוא ביותר בעריות. וכמאמר הגמרא (מסכת גיטין, יג' ע"א), "עבדא בהפקירא
ניחא ליה, זילא ליה, שכיחא ליה, פריצה ליה", והבן.

²² שבת, קלב' ע"א.

"שבת קודש, הוא האות הגדול והברית שנתן הקדוש ברוך הוא לישראל, למען ידעו כי ששת ימים עשה ה' כל מה שברא בשמים ובארץ - ושבֵּת ביום השביעי, והוא יסוד האמונה, לידע שהעולם הוא מחודש.

וכיון שברא הכל, הוא אדון על הכל ואנחנו עבדיו ומחויבים לעשות רצונו ולעבדו בכל גופנו ונשמתנו וממוננו, כי הכל שלוי".

והנה, שבת, היא בת הזוג של עם ישראל²³,

ומכיוון, שאותו זיווג, נעשה אך ורק על ידי לימוד התורה הקדושה, וכדביאר בזה אדונינו הגר"א זיע"א²⁴,

ומצוות פריעה, היא עניין הברית, שקיבלו עם ישראל בהר סיני, וכמו שנתבאר,

וגם התורה הקדושה, היא ברית, שקיבלו עם ישראל בהר סיני. וכמאמר הכתוב (ירמיה, לג' - כה'), "אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה, חֻקוֹת שָׁמַיִם וְאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי",

לפיכך, דוחה מצוות מילה, את השבת -

שכן, אז יש את הסרת המום ואת תוספת המעלה -

הפותחים את לב האדם, לתורה וליראת שמים, ולאמונה בבורא עולם.

ח. כתב²⁵ הגה"ק רבי ישראל אביחצירא זיע"א, וז"ל:

"מצוות מילה, שנאמר (בראשית, יז' - י'), 'הַמּוֹל לְכֶם כָּל זָכָר'.

אפשר לרמוז בפסוק 'וְאַהֲבַתְּ', המצוה הזאת,

כי אברהם אבינו עליו השלום, הוא שנצטווה במצוה הזאת ראשונה, ואחריו יצחק

ויעקב אבינו עליו השלום, ובניהם, ובני בניהם, עד עולם -

²³ בראשית רבה, פרשה יא', ח'.

²⁴ יעו"ן במאמר "בְּרִאשִׁית - ירא שבת" - לפרשת "בראשית".

²⁵ סידנא בבא סאלי.

בספרו הקדוש "אהבת ישראל", הנעתק מעצם כתי"ק, ויצא לאור עולם - בשנת התשנ"ח. והוא, ביאור ל-
קצ' מצוות הנרמזים בפסוק 'וְאַהֲבַתְּ לְרַעְךָ כְּמוֹךָ'.

באהבתו יתברך אותם.

וזהו, 'וְאַהֲבַתְּ לְרַעְדִי' -

זה הקב"ה, שנקרא (משלי, כז' - י'), 'רַעְדָּה וְרַע אֲבִידִי'.

וזהו, על ידי מצות מילה.

וזהו, 'כְּמוֹדִי', גימטריא 'מילה' ²⁶ עם הכולל.

עוד, 'וְאַהֲבַתְּ', אותיות אַהֲבוֹת, הם שנצטוו ראשונה.

ובזה, 'לְהִיּוֹת לְךָ לְאֱלֹהִים',

וזהו, 'אֲנִי ה' '.

ואפשר:

ש"וְאַהֲבַתְּ", אהבת ה' לאבות הקדושים, היא שהורידה להם את החיסרון,
היינו, אותו המום - שיורד על ידי מעשה המילה.

ומכיוון שכך, "אֲנִי ה' " -

אני הוא, שנתתי לכם את תוספת המעלה, בעניין הפריעה.

כי "רַעְדִי", שהוא הקב"ה. אהבתו אליך, "כְּמוֹדִי" -

ולפיכך, נותן לך את תוספת המעלה.

ט. ומעתה, יובנו דברי רבותינו ז"ל (שבת, קלז' ע"ב):

"מל ולא פרע את המילה, כאילו לא מל",

כי הסרת החיסרון, ללא תוספת המעלה -

כמאן דליתא.

י. בברכת המזון, מצינו:

²⁶ 'כְּמוֹדִי', בגימטריא 86,

'מילה', בגימטריא 85, עם הכולל 86.

"על בְּרִיתְךָ שְׁחַתְמָתָּ בְּבִשְׁרֵנוּ, וְעַל תּוֹרַתְךָ שְׁלַמְדָּתָנוּ".

ולאור דברי ה"בית הלוי", והאמור במאמר זה, יובן הדבר היטב:

דאחר שאנו יודעים, ש"ברית" היינו פריעה -

ובזה קיבלנו את מעלתינו,

ממילא, זכינו לתורה הקדושה -

"וְעַל תּוֹרַתְךָ שְׁלַמְדָּתָנוּ".

ולפי זה, נוכל להבין, מפני מה ברית המעור וברית הלשון, מְכַנְּנִים זה כנגד זה ²⁷,

ושניהם, מְכַנְּנִים בשם "ברית" -

כי שמירת "ברית המעור", פותחת את הלב ל"ברית הלשון".

ומחמת שמקום ה"ברית", מְכַנְּן וּמְכַנְּן ממקום המחשבה, שהוא המוח ²⁸,

בשמירת ב' בריתות אלו, אנו מחזקים את האמונה בבורא עולם, בקדושת
ובטהרת המחשבה.

יתן ה' יתברך, שנוזכה לזה, אמן.

²⁷ עיין בספר היצירה, פ"א מ"ג.

²⁸ דהנה, הזרע מקורו מן השדרה,

וכמו שכתב בספר "פתחי שערים" (נתיב מ"ד ומ"ו, פתח כד'), וז"ל:

"זיווג הנשיקין, הוא בסוד הג"ר (חו"ב). והתולדה המתחדשת ממנו, היא הדעת המתפשטת, שממנו יוצאת
אח"כ הטיפה (דרך עמוד השדרה), בזיווג התחתון" וכו'.

והם דברי קבלה עמוקים.